

ОСОБЛИВОСТІ КОПІНГ-СТРАТЕГІЙ КУРСАНТІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ З РІЗНИМИ ТИПАМИ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ АДАПТАЦІЇ

С.І. Калашченко, А.М. Гринзовський

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, м. Київ, Україна

Вступ. В умовах підготовки фахівців які будуть приймати участь в бойових діях, перед нами гостро постає питання формування стресостійкості для них, їх соціально-психологічної адаптації на етапі навчання в закладі вищої освіти. На прикладі курсантів Національної академії Національної гвардії України (НАНГУ) нами було проведено психологічне та психофізіологічне обстеження респондентів. Одним із результатів досліджень було визначенням копінгів, які найчастіше використовують респонденти для подолання стресової напруги, яка була змодельована за допомогою імерсійних технологій.

Мета. Визначення відмінностей в копінг-стратегіях у курсантів Національної академії Національної гвардії України з низькою та високою стресостійкістю.

Матеріали та методи. З вересня по жовтень 2021 року було обстежено 88 курсантів НАНГУ. Обстеження проводилося з використанням автоматизованого психодіагностичного комплексу «Психологічна безпека особистості». Був проведений кластерний аналіз для врахування фізіологічної складової у формуванні типів адаптації, а також був врахований психофізіологічний показник «Стійкість до стресових умов», на основі чого було виділено три групи. Статистичний аналіз отриманої інформації проводився з використанням ліцензійного статистичного пакету IBM SPSS Statistics Base v.22.

Результати. При проведенні аналізу було виявлено, що групи курсантів 1 та 2 мають ієрархічність серед копінгів, в той час як в групі 3 вона була відсутньою (переважно всі копінг-стратегії коливались в межах 6-8 балів). Це свідчить, що курсанти в групі 3 частково надавали інформацію, яка не відповідала дійсності. У групах курсантів 2 та 3 спостерігати пріоритет дій над процесами когнітивної адаптації та використанням копінгів для активного подолання наслідків негативної ситуації. Так, в загальній групі респондентів копінг-стратегія «Активне подолання» була найбільш вираженою (12,11±3,01).

Висновки. Курсанти НАНГУ з високою на відмінну від курсантів з низькою стійкістю до стресових займають більш активну позицію у подоланні проблемних ситуацій та активно використовують копінги «Активне подолання», «Позитивне переформулювання і особистісне зростання», «Планування» для зменшення стресової напруги під час навчання.

Ключові слова: адаптація, студенти, профілактика.

Вступ. Стресові умови в значній мірі актуалізують адаптаційний потенціал людини. Здатність до адаптації виражається не тільки у пристосуванні до умов життєдіяльності, що змінюються, але й до вироблення фіксованих способів поведінки, які дозволяють долати дію різноманітних стрес-факторів. Для забезпечення психологічної адаптації до ситуації, вирішення проблем чи відновлення психологічного благополуччя людиною використовуються різноманітні копінг-стратегії [1], що являють собою групу засобів керування інтенсивним стресовим чинником та є своєрідним механізмом відповіді на наявну загрозу.

Цільове застосування позитивних копінг-стратегій є важливим аспектом підвищення стійкості до стресових чинників у працівників ризиконебезпечних професій, в тому числі у військовослужбовців [2]. Кадрові офіцери стикаються зі значною стресовою напругою ще на етапі навчання в закладі вищої

освіти, що може виражатися як при вторинній адаптації у колективі так і в готовності використовувати вогнепальну зброю при вогневій підготовці на практичних заняттях [3, 4]. Ця проблема гостро постає при підготовці офіцерського складу, який в майбутньому буде нести відповідальність за життя та здоров'я своїх підлеглих. Наприклад, курсанти НАНГУ проходять обов'язкову оцінку їх психологічного статусу [5] під час співбесіди з психологом на етапі їх вступу до академії.

Працездатність курсантів на етапі навчання складається з двох компонентів, що взаємопов'язані, а саме з ефективною психічною діяльністю та функціонального стану організму [6]. Функціональний стан організму в свою чергу залежить від функціонального резерву та адаптаційного потенціалу людини [7]. Для визначення ефективних копінг-стратегій, що використовуються при подоланні стресової напруги військовослужбовцями, слід поєднувати не

тільки дослідження психологічного статусу респондентів, але й психофізіологічного для встановлення впливу стресу на фізичне здоров'я людини. Найкраще дане поєднання прослідковується при мікро-стресовому навантаженні (часто виникає при навчальному стресі) у респондентів з високою та низькою стресостійкістю [8].

Мета роботи. Визначення відмінностей в копінг-стратегіях у курсантів Національної академії Національної гвардії України з низькою та високою стресостійкістю.

Матеріали та методи дослідження. З вересня по жовтень 2021 року було обстежено 88 курсантів НАНГУ, вік яких коливався в проміжку від 18 до 30 років. До вибірки респондентів були застосовані критерії включення (3-й та 4-й рік навчання в академії, чоловіча стать) та критерії виключення (чергування в наряді, вживання психотропних препаратів, наявність в анамнезі інсомнії чи гострих респіраторно-вірусних захворювань). До обробки були допущені неперсоніфіковані дані курсантів, опираючись на Закон України «Про захист персональних даних» від 2010 року.

Обстеження проводилося вранці у вільний від навчання день з використанням автоматизованого психодіагностичного комплексу «Психологічна безпека особистості» (комплекс розроблений в лабораторії морально-психологічного супроводження службово-бойової діяльності військовослужбовців внутрішніх військ при НАНГУ, м. Харків) [9]. З даного комплексу були використані методики: тест Адаптивність (за модифікацією А.Г. Маклаков), тест Кеттела (С та D фактори), тест COPE. Для розрахування репрезентативності вибірки була використана програма MedCalc, статистичні розрахунки проводилися з залученням ліцензованого статистичного пакету IBM SPSS Statistics Base v.22 (субліцензійна угода №138 від 2016 року). Масив зібраних даних був проаналізований за допомогою критерія Д'Агостіно-Пірсона та t-критерія Стьюдента [10].

Розподіл курсантів НАНГУ на групи за показником стресостійкості відбувався після їх психофізіологічного обстеження на програмно-апаратному комплексі «Психолот-1» після мікростресового навантаження з використанням імерсійних технологій. Для того, щоб врахувати фізіологічну складову у формуванні типів адаптації, до критеріїв сегментації було також додано показник «Стійкість до стресових умов» [11].

Проведений за такими критеріями сегментації кластерний аналіз дозволив виділити в загальній вибірці курсантів НАНГУ три групи: група 1 – 19,44 % від загальної групи курсантів (група курсантів з низькою стресостійкістю), група 2 – 48,62% (група курсантів з високою стресостійкістю), група 3 – 31,94% (показник стресостійкості в групі проходить по нижній межі норми).

Результати та їх обговорення. В загальній вибірці курсантів НАНГУ найбільш вираженою копінг-стратегією є «Активне подолання» (12,11±3,01), якій супідрядні «Позитивне переформулювання та особистісне зростання» (12,03±3,09) та «Планування» (11,86±2,77). Наступний блок, який пов'язаний із перерозподілом і залученням зовнішніх ресурсів, у курсантів НАНГУ містить такі копінги, як: «Використання інструментальної соціальної підтримки» (10,49±2,70) та «Придушення конкуруючої діяльності» (10,43±3,39). Далі в загальній вибірці курсантів йдуть такі копінг-стратегії, як «Використання емоційної соціальної підтримки» (9,63±2,76), «Стимування» (9,56±2,69), «Гумор» (9,55±2,92) та «Прийняття» (9,48±3,07). Така послідовність дозволяє припустити, що курсанти НАНГУ значні зусилля витрачають на те, щоб опанувати свої емоції, і що саме інтенсивні негативні переживання змушують їх визнати наявність проблемної ситуації. Найменш вираженими у курсантів є копінг-стратегії «Використання заспокійливих» (5,30±2,24), «Спрямування до релігії» (6,80±2,67) та «Концентрація на емоціях та активне їх вираження» (7,40±2,45). Як бачимо, курсанти НАНГУ, достатньо рідко вдаються до використання заспокійливих, звертаються до релігії та менш схильні до емоційної рефлексії – зосередженості на власних емоційних переживаннях. З результатами проведеного аналізу можна ознайомитися в таблиці 1.

Попри виділені в вибірці курсантів НАНГУ загальні тенденції використання копінг-стратегій для подолання стресовості ситуацій, в кожній виділеній групі існують свої закономірності застосування копінг-стратегій. В таблиці 2 наведені значущі розбіжності, виявлені при попарному порівнянні виділених серед курсантів груп.

В групі 1 копінг-стратегії мають низьку ієрархічність, практично усі показники за шкалами методики COPE перевищують середні значення.

Таблиця 1

**Показники за шкалами методики COPE в групах курсантів
(в умовних одиницях)**

Шкали методик	Курсанти (загальна вибірка)	Курсанти (група 1)	Курсанти (група 2)	Курсанти (група 3)
Позитивне переформулювання й особистісне зростання	12,03±3,09	9,79±1,97	14,37±1,37	10,87±2,42
Уявне уникання проблеми	7,59±2,46	9,07±1,86	7,69±2,04	6,39±2,33
Концентрація на емоціях та їх активне вираження	7,40±2,45	8,57±1,09	7,63±2,44	6,35±2,25
Використання інструмент. соц.підтримки	10,49±2,70	9,93±1,94	12,03±1,93	9,52±2,15
Активне подолання	12,11±3,01	9,64±1,95	14,26±1,56	11,35±1,99
Заперечення	7,41±2,13	9,21±1,31	7,26±1,54	6,48±1,90
Спрямування до релігії	6,80±2,67	9,79±1,85	5,89±2,27	6,39±2,43
Гумор	9,55±2,92	9,21±1,19	10,60±3,08	8,65±2,27
Поведінкове уникання проблеми	7,45±2,30	9,29±1,33	6,89±2,10	7,17±1,83
Стимування	9,56±2,69	9,50±1,56	11,11±2,15	8,04±1,99
Використання емоційної соц.підтримки	9,63±2,76	9,86±1,70	10,89±2,26	8,09±2,63
Використання «заспокійливих»	5,30±2,24	7,86±1,83	4,03±0,17	4,87±1,39
Прийняття	9,48±3,07	8,86±1,61	11,17±2,47	7,74±2,70
Придушення конкуруючої діяльності	10,43±3,39	9,57±1,74	12,91±2,33	8,17±2,93
Планування	11,86±2,77	10,21±1,63	13,71±1,47	11,17±2,53

Таблиця 2

**Показники значущості розбіжностей за шкалами методики COPE
між групами студентів та курсантів (за t-критерієм Стьюдента)**

Шкали методики	t ₁₋₂	t ₁₋₃	t ₂₋₃
Позитивне переформулювання й особистісне зростання	7,98***	1,49	6,31***
Уявне уникання проблеми	2,29*	3,86***	2,17*
Концентрація на емоціях та їх активне вираження	1,87 ⁰	4,03***	2,05*
Використання інструмент. соц.підтримки	3,43**	0,59	4,52***
Активне подолання	7,91***	2,56*	5,92***
Заперечення	4,48***	5,17***	1,64
Спрямування до релігії	6,24***	4,80***	0,80
Гумор	2,27*	0,99	2,77**
Поведінкове уникання проблеми	4,79***	4,06***	0,55
Стимування	2,92**	2,48*	5,57***
Використання емоційної соц.підтримки	1,73 ⁰	2,49*	4,19***
Використання «заспокійливих»	7,80***	5,25***	2,88**
Прийняття	3,86***	1,58	4,90***
Придушення конкуруючої діяльності	5,48***	1,82 ⁰	6,52***
Планування	7,00***	1,40	4,35***

Примітки: ⁰p≤0,1; *p≤0,05; **p≤0,01; ***p≤0,001.

Так, найвищий показник діагностовано в цій групі за шкалою «Планування» (10,21±1,63), найнижчий – «Використання заспокійливих» (7,86±1,83). Таким чином, залучення усіх копінг-стратегій і відсутність явної переваги проблемно-орієнтованих копінг-стратегій над емоційно-орієнтованими свідчить про те, що курсанти групи 1

сприймають ситуацію, в якій опинилися, як таку, що не має рішення доступними їм ресурсами, вони не бачать шляху владнання ситуації, тому випробовують усі доступні їм засоби, шукаючи ефективний для себе.

У курсантів групи 2 копінг-стратегії мають значно виражену ієрархічність. Так, найвищий показник за шкалою «Позитивне

переформулювання і особистісне зростання» складає $14,37 \pm 1,37$, а найнижчий за шкалою «Використання заспокійливих» – $4,03 \pm 0,17$. Супідрядність копінг-стратегій досить близька до вже описаних, проте має і певні особливості. Зокрема, до найбільш залучених, крім вже вказаної копінг-стратегії «Позитивне переформулювання і особистісне зростання» належать «Активне подолання» ($14,26 \pm 1,56$) та «Планування» ($13,71 \pm 1,47$). Виявлена супідрядність копінг-стратегій у курсантів НАНГУ групи 2 дозволяє припустити, що вони прагнуть у будь-яких умовах шукати можливості для реалізації своїх цілей. На цьому шляху вони проявляють як розумову, так і поведінкову активність; перерозподіляють внутрішні ресурси та залучають зовнішні; проявляють критичність щодо своїх можливостей – визнають можливість виникнення проблемних ситуацій, які вони не здатні вирішити власними силами, намагаючись при цьому опанувати свої негативні переживання. Вони шукають підтримки в оточенні, але при цьому не прагнуть перебільшувати свої страждання в очах оточення.

Досить складно судити про копінг-стратегії курсантів НАНГУ групи 3. Переважна більшість копінг-стратегій в цій групі належить до діапазону середніх значень – 6-8 балів. Найвищі та найнижчі показники відповідають тим, що виділені у загальній групі курсантів: «Активне подолання» ($11,35 \pm 1,99$) та «Використання заспокійливих» ($4,87 \pm 1,39$). Крім того, це єдина група, в якій «Гумор» ($8,65 \pm 2,27$) входить до першої п'ятірки найбільш залучених копінг-стратегій.

Ці дані можуть свідчити не стільки про те, які копінг-стратегії реально використовуються, скільки про виявлену в цій групі схильність до створення соціально-бажаного враження про себе. Як показали дослідження Р. Boss, С. J. King та К. G. Melchers [12], що вивчали особливості фальсифікацій відповідей на питання опитувальників у швейцарських вступників на військову службу, результати роботи з опитувальниками залежать від намірів фальсифікації (покращити чи погіршити враження про себе). Вони встановили, що при наявності у вступника намірів щодо фальсифікації результатів опитування спостерігається усереднення балів та підвищення тих, що відповідають наміру фальсифікації.

В нашому дослідженні отримані результати з вивчення копінг-стратегій засвідчили, що курсанти НАНГУ групи 3 вірогідно тримаються тієї самої стратегії: надаючи усереднені відповіді на більшість питань і акцентуючи на ті моменти, які відповідають усвідомленому ними схвальному образу курсанта. Вищі за інші позиції «Гумору» в цій групі можуть бути непрямым свідченням наміру приховати наявні властивості чи усвідомленні власні недоліки за завісою гумору.

Висновки

Проаналізувавши дані, отримані в ході проведеного дослідження, нами було встановлено:

1. Курсанти НАНГУ з високою стресостійкістю (група 2) на відмінну від курсантів з низькою стійкістю до стресових чинників (група 1) займають більш активну позицію у подоланні проблемних ситуацій; вони вдаються до активних дій, здатні перерозподіляти власні і залучати зовнішні ресурси.

2. Усіх досліджуваних курсантів вчать не фіксуватися на негативних переживаннях, коли респонденти можуть прийти до висновку про неможливість вирішення певних проблем доступними їм ресурсами. В той же час негативні переживання змушують курсантів визнати наявність проблемної ситуації.

3. Курсанти з показником стресостійкості, що проходить по нижній межі норми, схильні до приховання наявних властивостей, в тому числі із залученням копінгу «Гумор», для створення образу «Ідеального курсанта».

4. В групі курсантів з високою стресостійкістю превалювало використання наступних копінг-стратегій: «Активне подолання», «Позитивне переформулювання і особистісне зростання», «Планування».

5. Включення копінг-стратегії «Прийняття» в сфері формування механізму превентивної реабілітації дозволить мотивувати обстежуваного до використання інших конструктивних стратегій і тим самим скоротить час роботи над проблемою, що виникла, а також змістити акценти з емоційних переживань та прокрастинації на ефективніші компенсаторні механізми.

Перспективи подальших досліджень. Застосування копінг-стратегій в програмі превентивної реабілітації для подолання стресу та вищення рівня адаптації курсантів НАНГУ до стресових чинників.

Література

1. Chen, Kuan-Jung, Chia-Chen Yang, and Hui-Hsun Chiang. Model of coping strategies, resilience, psychological well-being, and perceived health among military personnel. *Journal of Medical Sciences*. 2018. № 38(2). P. 73. DOI: 10.4103/jmedsci.jmedsci_60_17

2. Prykhodko, I., Matsehora, Y., Bielai, S., Hunbin, K., Kalashchenko, S. Classification of coping strategies influencing mental health of military personnel having different combat experience. *Georgian Medical News*. 2019. №297. P. 130-135. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/32011308/>

3. Hrynzovskyi, A. M., Bielai, S. V., Kernickyi, A. M., Pasichnik, V. I., Vasishev, V. S., & Minko, A. V. Medical, social and psychological aspects of assisting the families of the military personnel of Ukraine who performed combat tasks in extreme conditions. *Wiadomosci Lekarskie (Warsaw, Poland: 1960)*. 2022. №75(1 pt 2). P. 310-317. DOI: 10.36740/WLek202201228

4. Луцак, О. О., Гринзовський, А. М., Калашченко, С. І., Драпей, І. М., Федосов, Ю. О., & Мартиненко, С. О. Задоволеність навчанням як психологічний чинник в формуванні професійних компетентностей майбутніх офіцерів Медичних сил Збройних сил України (Doctoral dissertation). 2021. С. 44-46.

5. Закон України від 13.03.2014 № 876-VII «Про Національну гвардію України», Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 17, ст.594. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/876-18#Text>

6. Лясота, Т. Динаміка психомоторної працездатності студентів у процесі навчання. Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. 2018. №4. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadped_2018_4_11

References

1. Chen, K. J., Yang, C. C., & Chiang, H. H. (2018). Model of coping strategies, resilience, psychological well-being, and perceived health among military personnel. *Journal of Medical Sciences*, 38(2), 73.

2. Prykhodko, I., Matsehora, Y., Bielai, S., Hunbin, K., & Kalashchenko, S. (2019). Classification of coping strategies influencing mental health of military personnel having different combat experience. *Georgian Medical News*, (297), 130-135. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/32011308/>

3. Hrynzovskyi, A. M., Bielai, S. V., Kernickyi, A. M., Pasichnik, V. I., Vasishev, V. S., & Minko, A. V. (2022). Medical, social and psychological aspects of assisting the families of the military personnel of Ukraine who performed combat tasks in extreme conditions. *Wiadomosci Lekarskie (Warsaw, Poland: 1960)*, 75(1 pt 2), 310-317. DOI: 10.36740/WLek202201228

4. Lutsak, O. O., Hrynzovs'kyi, A. M., Kalashchenko, S. I., Drapey, I. M., Fedosov, YU. O., & Martynenko, S. O. (2021). Zadovolenist' navchanniam yak psykholohichnyy chynnyk v formuvanni profesyinykh kompetentnostey maybutnikh ofitseriv Medychnykh syl Zbroynykh syl Ukrayiny. *Ukrainian Law of Ukraine of 13.03.2014 № 876-VII "On the National Guard of Ukraine". Information of the Verkhovna Rada of Ukraine (VVR), 2014, № 17, Art. 594.*

6. Lyasota, T. (2018). Dynamika psykhomotornoyi pratsездatnosti studentiv u protsesi navchannya. *Visnyk Natsional'noyi akademiyi Derzhavnoyi prykordonnoyi sluzhby Ukrayiny*. Seriya:

7. Voloshyna, V., Denysiuk, O., Varina, H., Hrynzovskyi, A. M., Lutsak, O. O., Pletka, O. T., & Ancona, G. PSYCHOLOGICAL FEATURES OF MODERN ELDERLY PEOPLE'S ACTIVE LIFE POSITION. *Wiadomosci Lekarskie (Warsaw, Poland: 1960)*. 2022. #75(2). P. 333-338. DOI: 10.36740/WLek20220101

8. Макаров, С. Ю., Сергета, І. В., Серебреннікова, О. А. Навчальний стрес у студентів сучасних закладів вищої медичної освіти: психофізіологічні критерії діагностики та психогігієнічної корекції. *Довкілля та здоров'я*. 2019. №4 (93). С. 30-37. <https://doi.org/10.32402/dovkil2019.04.030>

9. Автоматизований психодіагностичний комплекс визначення професійної придатності кандидатів на військову службу у внутрішні війська МВС України і навчання у вищих військових навчальних закладах МВС України: монографія. Харків: Акад. Внутр. військ МВС України. 2012. С. 297

10. Антомонов М. Ю. Математическая обработка и анализ медико-биологических данных. 2-е изд. Киев: МИЦ "Мединформ". 2018. 579 с.

11. Kalashchenko, S. I., Hrynzovskyi, A. M. Вплив імерсійних технологій на психофізіологічний статус курсантів Національної академії Національної гвардії України. *Ukrainian Journal of Military Medicine*, 2022. №3 (1). С. 60-66. [https://doi.org/10.46847/ujmm.2022.1\(3\)-060](https://doi.org/10.46847/ujmm.2022.1(3)-060)

12. Patrick Boss, Cornelius J. King & Klaus G. Melchers. Faking Good and Faking Bad Among Military Conscripts. *Human Performance*. 2015. № 28(1). P. 26-39 <https://doi.org/10.1080/08959285.2014.974758>

Pedahohika, (4). http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadped_2018_4_11 Ukrainian

7. Voloshyna, V., Denysiuk, O., Varina, H., Hrynzovskyi, A. M., Lutsak, O. O., Pletka, O. T., & Ancona, G. (2022). Psychological features of modern elderly people's active life position. *Wiadomosci Lekarskie (Warsaw, Poland: 1960)*, 75(2), 333-338. DOI: 10.36740/WLek20220101

8. Makarov, S. YU., Serheta, I. V., & Serebrennikova, O. A. (2019). Navchal'nyy stres u studentiv suchasnykh zakladiv vyshchoyi medychnoyi osvity: psykhoфизиологични kryteriyy diagnostyky ta psykhoгiгiєniчnoyi korektsiyi. *Dovkillya ta zdorov'ya*, 4 (93), 30-37. <https://doi.org/10.32402/dovkil2019.04.030> Ukrainian

9. Vorobyova, I. V., Prykhod'ko, I. I., & Poltorak, S. T. (2012). Avtomatyzovanyy psykhoгiгiєniчnyy kompleks vyznachennya profesyinoyi prydatnosti kandydativ na viys'kovu sluzhbu u vnutrishni viys'ka MVS Ukrayiny i navchannya u vyshchykh viys'kovykh navchal'nykh zakladakh MVS Ukrayiny. *Kharkiv: Akad. Vnutr. viys'k MVS Ukrayiny*. Ukrainian

10. Antomonov, M. Yu. (2018). [Mathematical processing and analysis of medical and biological data. 2nd ed.]. Kyiv: MYCz "Medynform".. 579. Russian

11. Kalashchenko, S. I., & Hrynzovs'kyi, A. M. (2022). Vplyv imersiynykh tekhnolohiy na psykhoфизиологичnyy status kursantiv Natsional'noyi akademiyi Natsional'noyi hvardiyi Ukrayiny.

Ukrayins'kyi zhurnal viys'kovoyi medytsyny, 3(1), 60-66. [https://doi.org/10.46847/ujmm.2022.1\(3\)-060](https://doi.org/10.46847/ujmm.2022.1(3)-060)
Ukrainian

12. Boss, P., König, C. J., & Melchers, K. G. (2015). Faking good and faking bad among military conscripts. *Human Performance*, 28(1), 26-39. <https://doi.org/10.1080/08959285.2014.974758>

Конфлікт інтересів відсутній.

Conflict of interest: the authors have no conflict of interest to declare.

PECULIARITIES OF COPING STRATEGIES OF NANGU'S STUDENTS WITH DIFFERENT TYPES OF SOCIO-PSYCHOLOGICAL ADAPTATION

S.I. Kalashchenko, A.M. Hrynzovskyi

Bogomolets National Medical University, Kyiv, Ukraine

Introduction. *In the conditions of preparation of experts who will take part in military operations, before us the question of the formation of stress resistance for them, their social and psychological adaptation at a stage of training in an institution of higher education sharply arises. In the example of students of the National Academy of the National Guard of Ukraine (NANGU), we conducted a psychological and psychophysiological examination of respondents. One of the research results was the identification of copings that respondents most often use to overcome stress, which was modeled using immersion technology.*

The purpose. *We are determining differences in coping strategies in students of the National Academy of the National Guard of Ukraine with low and high-stress resistance.*

Materials and methods. *We surveyed 88 students of NANGU from September to October 2022. The survey was conducted using an automated psychodiagnostic complex "Psychological security of the individual." We performed a cluster analysis to take into account the physiological component in the formation of types of adaptation. Also was taking into account the psychophysiological indicator "Resistance to stress conditions" that was based on which three groups were identified. Statistical analysis of the obtained information was performed using the licensed statistical package IBM SPSS Statistics Base v.22.*

Results. *The analysis revealed that groups of students 1 and 2 have a hierarchy among copings, while in group 3 it was absent (mostly all coping strategies ranged from 6-8 points). This indicates that the students in group 3 partially provided information that did not correspond to reality. In groups of students 2 and 3 observe the priority of actions over the processes of cognitive adaptation and the use of coping to actively overcome the consequences of a negative situation. Thus, in the general group of respondents, the coping strategy "Active overcoming" was the most pronounced (12.11 ± 3.01).*

Conclusions. *NANGU's students with high as well as low-stress resistance students take a more active position in overcoming problem situations and actively use coping "Active overcoming", "Positive reformulation and personal growth" and "Planning" to reduce stress during training.*

Key words: *adaptation, students, prevention.*

Відомості про авторів

Калашченко С.І. ^{B, C, D} – старший викладач кафедри медицини надзвичайних ситуацій та тактичної медицини Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, м. Київ, Україна. <https://orcid.org/0000-0002-9942-7607>. E-mail: svitlana.kalashchenko@gmail.com.

Гринзовський А.М. ^{A, E, F} – професор, доктор медичних наук, завідувач кафедри медицини надзвичайних ситуацій та тактичної медицини НМУ імені О.О. Богомольця, м. Київ, Україна. <https://orcid.org/0000-0002-8391-5294>. E-mail: grin_am@ukr.net, тел.: +380503876426

A – концепція та дизайн дослідження; B – збір даних; C – аналіз та інтерпретація даних; D – написання статті, E – редагування статті; F – остаточне затвердження статті.

Information about the authors:

Kalashchenko S.I. ^{B, C, D} – postgraduate student, senior lecturer of Emergency Medicine and Tactical Medicine Department Bogomolets National Medical University, Kyiv, Ukraine. <https://orcid.org/0000-0002-9942-7607>. E-mail: svitlana.kalashchenko@gmail.com, тел.: +380639788004

Hrynzovskyi A.M. ^{A, E, F} – Head of the Emergency Medicine and Tactical Medicine Department Bogomolets National Medical University, Kyiv, Ukraine. <https://orcid.org/0000-0002-8391-5294>. E-mail: grin_am@ukr.net, тел.: +380503876426

A – research concept and design; B – collection and/or assembly of data; C – data analysis and interpretation; D – writing the article; E – critical revision of the article; F – final approval of the article.

Адреса для листування: бул. Т. Шевченка, 13, м. Київ, 01601

